

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Soidensuojeluseminaari 17.12.2015 Näkökulmia ehdotuksen valmisteluun ja toimeenpanoon

**Ylitarkastaja Leena Rinkineva-Kantola, Etelä-
Pohjanmaan ELY-keskus**

Näkökulmia valmisteluun

- Inventoitavien kohteiden valinta: perustui sekä laajoihin ojittamattomien soiden kartta- ja ilmakuvatarkasteluihin että suoasiantuntijoiden tietämykseen
 - ➔ Otos edustava suhteessa käytettyyn aikaan ja resursseihin
- Inventoinnit tehokkaasti ohjeistettu ja toteutettu (1200 suota, 180 000 ha, 80 luontokartoittajaa)
 - Maanomistajia tiedotettiin inventoinneista kirjeitse (esim. EPO 3000 kirjettä)
- Kohteiden valinta: pisteytys luontoarvojen avulla + zonation menetelmä + asiantuntijatarkastelut
 - Teknisistä apuvälineistä huolimatta valintaan jäi subjektiivisuutta, eivätkä kaikki valtakunnallisesti arvokkaat kohteet tulleet pinta-alarajoitteen vuoksi valituksi
 - **Zonationin toimivuus, kun kaikki kohteet eivät toteudu?**

Näkökulmia toimeenpanoon – Valtion maiden suojelun toimeenpano

- Hyvä, että soidensuojelu etenee valtion mailla
- Tärkeää, että Metsähallituksen pysyvällä päätöksellä (maankäyttökohteet, alue-ekologiset luontokohteet) **suojeltavien kohteiden rajaukset tulevat viivytyksettä julkisesti nähtävillä ja laajasti eri toimijoiden tietoon!**
 - Uljas/SALTI
 - Liiteri (suunnattu viranomaisilla ja yrityksille, jotka työskentelevät maankäytön suunnittelun ja rakennetun ympäristön parissa)

Näkökulmia toimeenpanoon – Muiden kuin valtion maiden suojelun toteutus **METSO**

- *Valintaperusteet täyttyviä (puustoiset ja rehevät suot, metsäluhdat, tulvametsät, maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteet) kohteita yksityismailla n. 17 000 ha*
- METSO-kriteerien päivitys – soidensuojelun toteutuksen huomiointi määrärahojen puitteissa; **ekologisesti toimivien kokonaisuuksien toteutus**
- **Ympäristöministeriöltä tarkempi ohjeistus määrärahojen käyttöön liittyen**
 - ❖ **sujuva hyväksymismenettely**
 - ❖ **Painopistealue etelässä: esimerkiksi maankohoamisrannikko (EPO, POP) ei ole mukana**
- Kohteet, joilla paljon maanomistajia:
 - ❖ **Pilottihankkeet, joissa haetaan suojelun ja alueellisen yhteistyön malleja (toimintamalli) -> ELYjen resurssitilanne huomion ottaen **HANKKEET** ainoa mahdollisuus**
- **Vesitaloudellisesti ja ekologisesti toimiva kokonaisuus: mikä on RIITTÄVÄ raja?**
 - ❖ **Asiantuntija(ryhmä), jota voi konsultoida**
 - ❖ **Tarkempi ohjeistus**
- Kohdennettu METSO-markkinointi valtakunnallisesti arvokkaiden suokohteilla – erityisesti kohteilla joissa paljon positiivisesti suhtautuvia maanomistajia
 - ❖ **Yhteisen esittelymateriaalin tuotto**, myös korvauskysymykset

Näkökulmia toimeenpanoon – Muiden kuin valtion maiden suojelun toteutus

- **Avosuovaltaisten** kohteiden toteutus
 - **Voidaanko toteuttaa**, mikäli on erityisen arvokas kohde ja maanomistajista riittävä osa suhtautuu positiivisesti suojeluun vaikei olisikaan maakuntakaavan SL-kohde?
- **Turvearvojen korvaamisen ohjeistusta ja koulutusta**
 - Luvan saannin edellytykset, tuottoarvomenetelmän käyttö -> arviointien keskittäminen tai osto
 - Valtakunnallinen **minimihinta avoisoille**, joilla ei ole turvearvoja
- **Määräaikaiset suojelusopimukset**
 - Luontotyyppien suojeluarvot pysyviä -> soveltuvuus luontotyyppisuojeeluun?
 - Hallinnolliset kulut korkeammat; rahoituksen ja henkilöstöressurssien jatkuvuus 20 vuoden kuluttua?
 - Korvaukset jäänevät pieniksi-> vaikutus kiinnostukseen?

Näkökulmia toimeenpanoon – Muiden kuin valtion maiden suojelun toteutus >< Maakuntakaavoitus

- *'Valtakunnallisesti arvokkaiksi arvioitujen kohteiden suojelua ja säilyttämistä edistetään maankäytön suunnittelun keinoin, käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.'*
 - Ympäristöhallinnon ennakoiva ja neuvotteleva rooli kaavoituksessa -> yhtenäisten soiden käytön ja suojelun suunnittelun työkalujen kehittäminen
 - Keskustelua tarvitaan mm. kaavamääräyksiä käytöstä, varauksien voimassaoloaikatauluista, varauksien toteutusmahdollisuuksista
 - Yhteistyömuotojen selkiyttäminen toimijoiden välillä (YM – ELYt – liitot); **esim. työkokoukset**
 - Miten maanomistajien suhtautuminen huomioidaan?
Maanomistajakyselyn tulokset käytössä; henkilökohtaiset lausuntopyynnöt kaavan valmisteluvaiheessa?
 - Äskettäin vahvistettujen maakuntakaavojen (esim. KES, POP) **SL-varauksien toteutuksen priorisointi ja aikataulut**

Raportin suositukset –

OHKE-hanke: Toimintatapojen kehittäminen suojeltujen soiden vesitalouden parantamiseen niiden ulkopuolisilla alueilla tehtävien toimien avulla

- 1) Tunnistetaan ne suojelualueiden suot, joille vedenohjaaminen on mahdollista ja kustannustehokasta: kriteerit, paikkatietoon pohjautuva malli ja ohjeistusta mallin käyttöön ympäristö- ja metsäsektorilla
- 2) Kaikkien vähäistä merkittävämpien ojituskohdeiden vesilain mukaisen luvan tarve arvioidaan ELY-keskuksissa ojitusilmoitusten perusteella. Hankkeessa laaditaan ELY-keskuksille ohjeistusta ojitusilmoitusten arvioinnin tueksi ja otetaan käyttöön metsäkeskuksen karttapalvelu.
- 3) Toimintamallin ja ohjeistuksen jalkautuskoulutus ja tiedotus = ”jalkauttaminen”
- 4) Jotta suojelusoihin rajautuvia ja niitä kuivattavia alueita voitaisiin ennallistaa ja niille voitaisiin ohjata vettymishaittoja aiheuttavia vesiä, edellyttäisi se toimivaa, säädöspohjaista haitankorvausjärjestelmää.

Raportin suosituksien toimeenpano

- Metsäsektorin toimintamahdollisuudet: KEMERA - rahoituksen suuntaaminen
 - Valtakunnallisesti arvokkaiden suokohteiden läheisyyteen EI sellaisia kunnostusohjelmahankkeita, jotka voisivat heikentää suon vesitaloutta
 - Lisää tukea luonnonhoito- ja ympäristötukipuolelle suojeleusohjelmien vesitaloutta parantaviin toimiin
 - Huomiointi Metsäohjelmissa ja TOTELMISSA

A photograph of a dense forest with tall, thin trees and a thick carpet of green grass and leafy plants in the foreground. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day. The text "Kiitos!" is overlaid in the center of the image.

Kiitos!

Kuva: Olli Autio